

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 255/09-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 29. septembra 2009 predbežne prerokoval sťažnosť J. K., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody, vo veci namietaného porušenia jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, práva na slobodu podľa čl. 5 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na beztrestnosť podľa čl. 7 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Prievidza v konaní vedenom pod č. k. 3 T 262/2007-458 z 3. decembra 2008 a rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č. k. 3 To 16/2009-505 z 21. mája 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. K. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. júla 2009 doručená sťažnosť J. K. (ďalej len „sťažovateľ“) z 20. júla 2009 vo veci namietaného porušenia jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane

ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), práva na slobodu podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru a práva na beztretnosť podľa čl. 7 ods. 1 dohovoru rozsudkom Okresného súdu Prievidza (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod č. k. 3 T 262/2007-458 z 3. decembra 2008 a uznesením Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) č. k. 3 To 16/2009-505 z 21. mája 2009.

1. Sťažovateľ v sťažnosti okrem iného uviedol:

„... Dňa 3. 12. 2008 ma Okresný súd v Prievidzi... odsúdil na doživotný trest...

Dňa 21. 5. 2009 mi Krajský súd v Trenčíne moje odvolanie zamietol, do dnešného dňa, t. j. 20. 7. 2009 mi rozsudok z Krajského súdu v Trenčíne nebol doručený.

Moja sťažnosť smeruje na predmetný rozsudok v tom zmysle, že nie je spravodlivý a to bez ohľadu aj na tú skutočnosť keby som hypoteticky pripustil, že by som spáchal trestný čin za ktorý mi bol trest uložený...“

2. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd zrušil namietané rozhodnutie okresného súdu a krajského súdu a vec vrátil na nové konanie okresnému súdu.

3. V rámci prípravy predbežného prerokovania sťažnosti ústavný súd zistil tieto skutočnosti:

a) Okresný súd rozsudkom č. k. 3 T 262/2007-458 z 3. decembra 2008 rozhodol tak, že „*Obžalovaní... J. K. ... M. Š. ... sú vinní, že*

dňa 16. 4. 2007... po predchádzajúcej dohode v úmysle získať finančné prostriedky, v parku... v čase, keď Š. T. vykonával v krikoch malú potrebu ho obvinený J. K. udrel... v dôsledku čoho Š. T. spadol na zem, kde mu obžalovaná M. Š. ... odcudzila 10 ks bankoviek po 500,- Sk, po čom obaja obžalovaní ušli, čím spôsobili Š. T. škodu vo výške 5 000,- Sk,

pričom obžalovaný J. K. sa uvedeného skutku dopustil, hoci už bol rozsudkom Okresného súdu v Martine, sp. zn. 4 T 41/87 zo dňa 6. 10. 1987... odsúdený za trestný čin lúpeže spolupáchatelstvom... k trestu odňatia slobody vo výmere 4 roky nepodmienečne so zaradením do II. nápravnovýchovnej skupiny, z výkonu ktorého bol prepustený na slobodu dňa 2. 1. 1990 a hoci už bol rozsudkom Okresného súdu v Žiline sp. zn. 3 T 67/03 zo dňa 19. 2. 2004... odsúdený aj za trestný čin lúpeže spolupáchatelstvom... k súhrnnému trestu

odňatia slobody, vo výmere 4 roky nepodmienečne so zaradením do II. nápravnovýchovnej skupiny, z výkonu ktorého bol podmiennečne prepustený... , teda

obžalovaný J. K. spoločným konaním použil proti inému násilie v úmysle zmocniť sa cudzej veci, pričom už bol za taký čin dvakrát potrestaný nepodmienečným trestom odňatia slobody,

obžalovaná M. Š. spoločným konaním proti inému požila násilie v úmysle zmocniť sa cudzej veci, čím spáchali

obžalovaný J. K. zločin lúpeže spolupáchatelstvom...,

obžalovaná M. Š. zločin lúpeže spolupáchatelstvom... a za to sa odsudzujú:

Obžalovaný J. K. ... k trestu odňatia slobody na doživotie, z výkonu ktorého v zmysle § 67 ods. 3 Tr. zák. nemôže byť podmiennečne prepustený.

Podľa § 48 ods. 3 písm. a) Tr. zák. sa na výkon trestu odňatia slobody zaraďuje do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia.

Obžalovaná M. Š. ... k súhrnnému trestu odňatia slobody v trvaní 6 (šesť) rokov a 11 (jedenásť) mesiacov nepodmienečne.

Podľa § 48 ods. 1 písm. b) Tr. zák. sa na výkon uloženého trestu odňatia slobody zaraďuje do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia...“.

b) Krajský súd uznesením č. k. 3 To 16/2009-505 z 21. mája 2009 rozhodol, že „... sa odvolanie obžalovaného J. K. zamieta“. Rozsudok nadobudol vo vzťahu k sťažovateľovi právoplatnosť 21. mája 2009.

c) Na výzvu ústavného súdu okresný súd listom sp. zn. Spr 928/09 z 21. augusta 2009 podal tieto informácie:

„Vo veci ods. J. K. ... Vám predkladám rozsudok Okresného súdu Prievidza sp. zn. 3 T/262/2007 z 3. 12. 2008 ako i uznesenie Krajského súdu Trenčín sp. zn. 3 To/16/2009 z 21. 5. 2009.

Uznesenie Krajského súdu Trenčín obž. J. K. prevzal až dňa 5. 8. 2009...

Zo spisu 3 T 262/07 nevyplýva vedomosť, že by sťažovateľ podal dovolanie na Najvyšší súd Slovenskej republiky.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola a vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa skúmajúc, či nie sú dané dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Predmetom sťažnosti je sťažovateľovo tvrdenie, že vo veci konajúce všeobecné súdy označenými rozhodnutiami porušili ním uvedené práva najmä tým, že mu uložili najvyšší trest bez možnosti jeho podmiennečného prepustenia na slobodu.

Podľa ustanovenia § 368 ods. 1 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok (v znení zákona č. 650/2005 Z. z.) v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) dovolanie možno podať proti rozhodnutiu súdu, ktorým bola vec právoplatne skončená.

Podľa ustanovenia § 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu môže dovolaním napadnúť z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 obvinený vo svoj prospech proti výroku, ktorý sa ho priamo týka.

Podľa ustanovenia § 370 ods. 1 Trestného poriadku dovolanie sa podáva na súde, ktorý rozhodol vo veci v prvom stupni..., a to podľa ustanovenia odseku 2 citovanej právnej normy, ak sa dovolanie podáva v prospech obvineného, v lehote najneskôr do troch rokov od doručenia rozhodnutia súdu.

Podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. l) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak bol obvinenému uložený trest odňatia slobody na doživotie a súd rozhodol, že podmiennečné prepustenie z výkonu tohto trestu nie je prípustné.

Ako vyplýva z už uvedeného [pozri bližšie body 3a), 3b), 3c) I. časti odôvodnenia], právoplatným uznesením odvolacieho súdu bola sťažnosť (odvolanie) sťažovateľa proti prvostupňovému rozsudku zamietnutá, teda prvostupňovým rozsudkom (odobreným krajským súdom) mu bol uložený taký trest (doživotný trest odňatia slobody bez možnosti podmiennečného prepustenia na slobodu), ktorý mu umožňuje domáhať sa nápravy ním tvrdeného porušenia označených práv zaručených dohovorom podaním dovolania Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“).

Ústavný súd konštatuje, že v danom prípade sťažovateľ nevyčerpal všetky prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd v systéme

všeobecných súdov účinne poskytuje, keďže doteraz nepodal dovolanie proti namietanému uzneseniu krajského súdu, a to napriek tomu, že podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. l) Trestného poriadku bol tento mimoriadny opravný prostriedok proti označenému rozhodnutiu krajského súdu prípustný.

Ústavou daná právomoc ústavného súdu neumožňuje ústavnému súdu nahrádzať rozhodovacia činnosť (právomoc) všeobecných súdov, ak je táto založená zákonom alebo na základe zákona, t. j. v danom prípade na základe uplatnenia postupu podľa § 371 ods. 1 písm. l) Trestného poriadku. Ústavný súd môže založiť svoju právomoc na konanie až vtedy, ak fyzická osoba alebo právnická osoba nemala inú ústavnú a zákonnú možnosť účinnej ochrany svojich práv. Ústava ani zákon o ústavnom súde nepripúšťajú, aby si sťažovateľ ako účastník konania zvolil medzi súdnymi orgánmi ochrany porušených základných práv a slobôd, naopak čl. 127 ods. 1 ústavy jednoznačne požaduje vyčerpanie všetkých sťažovateľovi dostupných a účinných prostriedkov nápravy.

Aj podľa stabilnej judikatúry ústavného súdu nie je oprávnený poskytovať ochranu ústavnosti vo veciach, v ktorých sa sťažovateľ mohol domôcť ochrany v konaní pred všeobecným súdom vlastnými, dovolenými a Trestným poriadkom ustanovenými procesnými úkonmi (I. ÚS 161/02, I. ÚS 79/07).

Ako to vyplýva z čl. 127 ods. 1 ústavy, právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná iba subsidiárne, teda len vtedy, ak o ochrane týchto základných práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Keďže proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je/bolo prípustné dovolanie [§ 371 ods. 1 písm. l) Trestného poriadku], právomoc poskytnúť ochranu označeným právam sťažovateľa má najvyšší súd ako súd dovolací, čím bola zároveň vylúčená právomoc ústavného súdu. Z uvedených dôvodov bola preto sťažnosť v tejto jej časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti účastníkov konania uznesením ako neprípustná odmietnutá.

Ústavný súd ešte poznamenáva, že dôvodom odmietnutia sťažnosti v časti namietajúcej neústavnosť rozsudku okresného súdu č. k. 3 T 262/2007-458 z 3. decembra

2008 je nedostatok právomoci ústavného súdu (§ 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde) konať vo veci, pretože o odvolaní sťažovateľa konal a rozhodol miestne a vecne príslušný odvolací súd (krajský súd uznesením č. k. 3 To 16/2009-505 z 21. mája 2009).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. septembra 2009